

UCHWAŁA NR 8085/23
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 8 listopada 2023 roku

w sprawie uzgodnienia treści Umowy w sprawie warunków organizacyjno – finansowych Muzeum Narodowego w Kielcach oraz programu jego działania na lata 2024-2028.

Na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2022 r., poz.194 ze zm.), art. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1996 o muzeach (Dz. U. z 2022 r., poz. 385 ze zm.), art. 41 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2094 ze zm.), oraz § 5 ust. 1 umowy z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie utworzenia i prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury – Muzeum Narodowego w Kielcach, zawartej pomiędzy Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Województwem Świętokrzyskim, zmienionej Aneksm nr 1 z dnia 21 września 2021 r. , uchwała się co następuje:

§ 1

Uzgadnia się treść umowy w sprawie warunków organizacyjno – finansowych Muzeum Narodowego w Kielcach oraz programu jego działania na lata 2024-2028, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
ANDRZEJ BĘTKOWSKI

(dokument podpisano elektronicznie)

Robert Kotowski.
(imię i nazwisko kandydata na dyrektora)

PROGRAM DZIAŁANIA

(do publikacji na stronie podmiotowej w BIP MKiDN oraz na stronie internetowej współzałożyciela/współorganizatora instytucji kultury lub na jej stronie internetowej)

Muzeum Narodowe w Kielcach

(nazwa muzeum/instytucji kultury z obszaru polityki pamięci)

NA LATA 2024-2028

Akceptacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego*

.....

.....

(data i miejsce)

*/ ewentualne dodatkowe pola do akceptacji przez pozostałych założycieli i/lub organizatorów w przypadku instytucji współprowadzonych, jeśli akceptacji wymaga umowa.

Diagnoza stanu instytucji (profil instytucji, charakterystyka zbiorów, zasoby, oddziały, główne działania, inwestycje, stan zatrudnienia, struktura przychodów, mocne i słabe strony itp. w odniesieniu do udostępnionych przez MKiDN aktualnych danych sprawozdawczo-planistycznych instytucji).

Muzeum Narodowe w Kielcach (MNKi) jest bezpośrednim kontynuatorem tradycji, powstałego w 1908 roku Muzeum Świętokrzyskiego, które dzięki wartości zgromadzonych zbiorów oraz wyjątkowości i znaczeniu wśród polskich instytucji muzealnych w 1975 roku dołączyło do grona placówek o najwyższej randze w Polsce, uzyskując status Muzeum Narodowego. Dziś jest nowoczesną instytucją kultury, która będąc istotnym elementem naturalnego, fizycznego, społecznego i symbolicznego otoczenia mieszkańców regionu i kraju stanowi ważny punkt na mapie kulturalnej Polski. MNKi jest instytucją kultury współprowadzoną przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Świętokrzyskiego wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o numerze RIK 98/2017 oraz Państwowego Rejestru Muzeów pod nr PRM/130/2019. Swą działalność prowadzi na podstawie: Ustawy z dn. 21 listopada 1996 r. o muzeach, Ustawy z dn. 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, Umowy z dn. 21.09.2021 r. w sprawie prowadzenia, jako wspólnej, instytucji kultury- MNKi, zawartej pomiędzy Ministrem Kultury a Województwem Świętokrzyskim; Statutu MNKi nadanego Zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dn. 30 grudnia 2016r., Regulaminu Organizacyjnego MNKi, Systemu Zarządzania Jakością zgodnie z normą ISO 9001:2015. Swe zadania realizuje także w oparciu o Strategię Rozwoju MNKi na lata 2020-2023 oraz o stworzoną w 2009 roku misję, która brzmi: *„Gromadzić, chronić i eksponować zabytki dziedzictwa narodowego, być otwartym na współczesność, zasługiwać na zachwyty widza”*.

Muzeum Narodowe w Kielcach jest instytucją wielodziałową, a także wielooddziałową, W jej skład wchodzi:

- Dawny Pałac Biskupów Krakowskich. To najlepiej zachowana w Polsce wczesnobarokowa rezydencja pałacowa z I poł. XVII w. z ekspozycją zabytkowych XVII i XVIII w. wnętrz pałacowych, Galerią Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej oraz Sanktuarium Marszałka Józefa Piłsudskiego gdzie prezentowane są eksponaty z działów: Malarstwa i Rzeźby, Sztuki Współczesnej, Rzemiosła Artystycznego, Rycin i Historii oraz z odtworzonym, oryginalnym ogrodem włoskim. W okresie 26.05.2017 do 31.12.2021 zabytkowy obiekt został poddany gruntownym pracom konserwatorskim i modernizacyjnym w ramach projektu "Pałac w muzeum, Muzeum w Pałacu". Ochrona, zachowanie i udostępnianie na cele publiczne zabytków ruchomych i nieruchomych o znaczeniu ogólnopolskim". Projekt realizowany był w

ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, VIII Oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury. Całkowity koszt realizacji wyniósł 21 559 772,02. Szeroki zakres prac przewidziany w projekcie objął również modernizację jednej z najważniejszych stałych ekspozycji muzeum, jaką jest Galeria Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej. W jej wnętrzach, od kilkudziesięciu już lat prezentowane są najcenniejsze zabytki malarstwa i rzemiosła artystycznego, przybliżające najważniejsze nurty i tendencje stylistyczne w sztuce od XVII do połowy XX wieku.

- Kolejny oddział Muzeum Narodowego w Kielcach to Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku z odtworzonymi wnętrzami mieszkalnymi oraz wystawą biograficzno-literacką poświęconą patronowi. Zgromadzone są tam eksponaty Oddziału, oraz działów: Rzemiosła Artystycznego, Historii, Malarstwa i Rzeźby.

- Oddziałem MNKi jest także Muzeum Stefana Żeromskiego gdzie w ramach wystawy biograficzno-literackiej poświęconej Stefanowi Żeromskiemu prezentowane są eksponaty Oddziału oraz działów: Malarstwa, Rzemiosła Artystycznego i Historii.

- W ramach RPOWŚ w 2012 roku MNKi zrealizowało projekt „Modernizacja oraz wyposażenie Kamienicy pod Trzema Herbami przy ul. Rynek 3 w Kielcach z przeznaczeniem na Muzeum Dialogu Kultur”; (wartość 4.307.436,21 zł). Dzięki temu powstał nowy Oddział pod nazwą Muzeum Dialogu Kultur obejmujące ekspozycje: *Od różnorodności do dialogu* (wystawa o charakterze multimedialnym); *Od sacrum do profanum*, ekspozycja muzealiów z Działu Sztuki Ludowej, *Pradzieje wczesne średniowiecze Ponięcia i Wiślicy* ekspozycja archeologiczna, *Historia motoryzacji w miniaturze* prezentacja modeli samochodów (wydzielona kolekcja pozostająca pod opieką Działu Historii)

- W 2017 r. w struktury Muzeum Narodowego w Kielcach zostało włączone Muzeum Archeologiczne w Wiślicy, które od tego momentu poddane zostało gruntownej modernizacji dzięki funduszom pozyskanym w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, VIII Oś priorytetowa Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwoju zasobów kultury. Całkowity koszt projektu wyniósł 27 847 481,02 zł. Priorytetowym celem projektu „Modernizacja Muzeum Archeologicznego w Wiślicy jako Oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach wraz z otoczeniem w celu zabezpieczenia i ochrony unikatowych obiektów dziedzictwa narodowego”. było zabezpieczenie i konserwacja bezcennych zabytków dziedzictwa regionalnego i narodowego wchodzących w skład kompleksu muzealnego, tj. relikwów romańskich w pawilonie archeologicznym i w rezerwacie archeologicznym w podziemiach Bazyliki Mniejszej. W ramach projektu powstał nowy nowoczesny pawilon a także podziemia zostały odświeżone i zmodernizowane. Pawilon archeologiczny oraz rezerwat

archeologiczny w podziemiach bazyliki mniejszej dotychczas stanowiły odrębne i niezależne od siebie elementy ekspozycji muzealnej. W ramach modernizacji zostały one połączone 150 metrowym tunelem podziemnym. Przestrzeń korytarza została wykorzystana do celów ekspozycyjnych, gdzie prezentowane są romańskie detale architektoniczne oraz zabytki archeologiczne. W czerwcu 2022 roku Oddział Muzeum został udostępniony zwiedzającym.

Muzeum stale dostosowuje wyposażenie edukacyjne i wystawiennicze do odpowiednich standardów, aby zwiedzający mogli poczuć się komfortowo w każdym z oddziałów i w tym celu w ciągu ostatnich 15 lat, MNKi zrealizowało szereg projektów. Najważniejsze to: „Wzrost atrakcyjności turystycznej Muzeum Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku, poprzez jego modernizację, renowację i odtworzenie elementów zabytkowego parku oraz wdrożenie interaktywnego zwiedzania”; RPOWŚ; 3.346.816,21 zł.; „Dawny Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach najcenniejszym obiektem promocyjnym turystyki kulturowej ziemi świętokrzyskiej”; RPOWŚ; 5.172.365,09 zł.; Przebudowa dziedzińca Pałacu Biskupów Krakowskich wraz z modernizacją infrastruktury”; RPOWŚ; 6.374.289,40 zł. Termomodernizacja Muzeum Narodowego w Kielcach”; RPOWŚ; 2.139.153,50 zł

Kolekcja muzeum to ponad sto tysięcy niezwykle cennych i atrakcyjnych obiektów malarstwa, rzemiosła artystycznego, sztuki ludowej, literatury, archeologii, historii, przyrody. W oparciu o analizę zarówno obecnych zasobów, jak i determinowanych przez priorytety badawcze i plany ekspozycyjne potrzeb poszczególnych Oddziałów i Działów kolekcja jest stale rozbudowywana w czym pomocna jest okresowo aktualizowana Strategia Rozwoju Kolekcji. Systematyczne wzbogacanie ekspozycji stałych, tworzenie zaplecza do wystaw planowanych, dokumentowanie historii regionu jest niezwykle ważnym elementem rozwoju instytucji.

Jednym z zadań Muzeum jest dotarcie do jak największej grupy osób i realizacja działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej skierowanej do odbiorców w wieku przedszkolnym, szkolnym, jak i wśród studentów oraz osób dorosłych, seniorów i grup narażonych na wykluczenie. Interdyscyplinarny charakter instytucji pozwala na różnorodność tematyczną działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej. Specyfika każdego z oddziałów, wyrażana poprzez jego historię, zbiory oraz formy upowszechniania, umożliwia odbiorcom w sposób namacalny odkrywać i poszerzać wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego.

Wśród najmocniejszych stron Muzeum należy wymienić m.in. wysoką wartość architektoniczną i historyczną budynków Muzeum — 3 z nich (Dawny Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach, Wiślica — zespół kolegiaty pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Maryi Panny wraz z relikiami kościoła pod wezwaniem św. Mikołaja, Pałacyk

Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku) zostały wpisane na listę Pomników Historii, wysoką wartość zbiorów muzealnych, unikalność i różnorodność, a także rozpoznawalność marki, bogatą i przemyślaną ofertę kulturalną i edukacyjną. Słabymi stronami są natomiast m.in. nieadekwatne do potrzeb muzeum powierzchnie magazynowe, brak nowoczesnie wyposażonej pracowni konserwatorskiej a także wynagrodzenia pracowników, osłabiające system motywacyjny i utrudniające konkurencję na rynku pracy.

Podstawowym źródłem przychodów Muzeum jest dotacja podmiotowa Organizatorów. W 2022 roku wyniosła ona 11 601 105zł w tym z MKIDN 5 635 034 zł, zaś z ze środków województwa 5 966 071. Ponadto instytucja otrzymuje od organizatorów i pozyskuje ze źródeł zewnętrznych środki przeznaczone na inwestycje w postaci dotacji celowych. Przychód z tytułu prowadzenia działalności statutowej i komercyjnej utrzymuje się na stałym poziomie. Jednostka pozyskuje fundusze ze źródeł zewnętrznych m.in. w postaci grantów i sponsorskich środków celowych. Zespół pracowników Muzeum Narodowego w Kielcach liczy obecnie (dane na koniec roku 2022) 160 osób zatrudnionych na 157 etatach.

Główne wyzwania (wybrane obszary problemowe uznane przez kandydata za kluczowe do uregulowania, w tym ocena możliwości realizacji założeń w ramach dotacji gwarantowanej umową z dyrektorem)

Jednym z głównych wyzwań stojących przed Muzeum Narodowym w Kielcach w najbliższych latach jest utrwalenie jego pozycji jako instytucji, która kształtuje kulturę intelektualną i artystyczną społeczeństwa, wpływa na poziom wykształcenia i uwrażliwia na wartości humanistyczne, a także utrwalenie pozycji lidera w zakresie muzeoterapii. Muzeum od kilku lat gromadzi na konferencji w Kielcach naukowców i praktyków, którzy interesują się wykorzystaniem muzeum/wystawy/artefaktu w pracy z osobami o utrudnionym dostępie do kultury, pracy wykorzystującej metody socjoterapeutyczne i psychoterapeutyczne, integruje środowisko, tworząc przestrzeń wymiany myśli i opinii. Wyzwania te są ściśle związane z nieustannym gromadzeniem zbiorów według celów określonych w strategii rozwoju kolekcji, organizacją wystaw, prowadzeniem edukacji, działalności naukowej, popularyzacji i wydawniczej na najwyższym możliwym poziomie oraz stałą ochroną powierzonego dziedzictwa kulturowego. Sprostanie im możliwe jest w ramach dotacji podmiotowej gwarantowanej przez Organizatorów i ewentualnie dotacji celowych na organizację niektórych wydarzeń czy zakupów. Z tymi wyzwaniami wiążą się także wyzwania infrastrukturalne pozwalające na zwiększenie wykorzystania potencjału obiektów Muzeum. Wśród nich: powiększenie powierzchni magazynowych Muzeum, stworzenie nowoczesnej pracowni

konserwatorskiej oraz prace konserwatorskie, restauratorskie przy głównej siedzibie Muzeum, tj. Dawnym Pałacu Biskupów Krakowskich – hełmów czterech wież korpusu głównego, elementów dachu, północnej części muru okalającego oraz wzgórza pałacowego od strony południowej. Ponadto ważnym wyzwaniem jest stworzenie nowej przestrzeni wystawienniczo-edukacyjnej Muzeum Stefana Żeromskiego, oddziału Muzeum Narodowego w Kielcach. W tym celu konieczna jest przebudowa i remont zakupionych w 2017 roku budynków Willi Dyrektora Gimnazjum Rządowego w Kielcach wraz ze zmianą sposobu użytkowania. Tym wyzwaniom Muzeum może sprostać dzięki finansowaniu zewnętrznemu w ramach dostępnych programów operacyjnych, czego dobrym prognostykiem może być dotychczasowa skuteczność Muzeum w pozyskiwaniu środków unijnych oraz doświadczenie w realizacji projektów.

Cele/działania/wskaźniki (prosimy o hasłowe sformułowanie trzech, spójnych z celami statutowymi instytucji, celów działania wybranych przez kandydata za kluczowe do realizacji w czasie trwania kadencji, określenie działań, które umożliwią realizację celów oraz określenie wskaźników, które pozwolą zmierzyć efektywność podjętych działań. Wskazane podanie wartości bazowej wskaźnika oraz wartości docelowej. W miarę możliwości wskazane podane orientacyjnej wartości wskaźnika w poszczególnych latach na poziomie minimum)

Główne cele MNKi planowane do realizacji w latach 2024-2028 to:

1. Modernizacja oddziału MNKi -Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach wraz z zagospodarowaniem terenu;
2. Prace konserwatorskie wewnątrz Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich (konserwacja m. in. Stropu belkowego w Izbie Stołowej Górnej, kamiennych portali oraz kominków, Klatki Trewanowskiej, a także kamiennego muru okalającego muzeum);
3. Prace modernizacyjne i budowlane przy Dawnym Pałacu Biskupów Krakowskich (wymiana pokrycia dachowego, instalacji elektrycznej i teleinformatycznej, dobudowa przestrzeni przeznaczonej na pracownię konserwatorską wraz z częścią do przechowywania zbiorów, digitalizacji (patrz: ZAŁĄCZNIK NR 1).

Grupy odbiorców (charakterystyka grup odbiorców działań instytucji)

Na publiczność Muzeum Narodowego w Kielcach składają się odbiorcy we wszystkich grupach wiekowych, zarówno z Polski, jak i z zagranicy, których liczba oscyluje ok. 140 tys. rocznie we wszystkich oddziałach. Dla każdej z tych grup zaprojektowana została stosowna oferta wystawiennicza, edukacyjna, popularyzatorska oraz wydawnicza.

Pierwszą grupę stanowią dzieci i młodzież. Ze względu na metodę pracy z odbiorcą działania podzielone zostały na: lekcje muzealne, zajęcia edukacyjne, warsztaty i wykłady, organizowane także poza murami Muzeum. Należą do nich wycieczki edukacyjne w terenie, połączone ze zwiedzaniem oddziałów Muzeum oraz organizowane w atrakcyjnej formie eventy, których celem jest promocja i przyciągnięcie do muzeum nowych odbiorców. Oferta Muzeum Narodowego w Kielcach jest uzależniona od scenariuszy wystaw stałych i czasowych oraz charakteru oddziałów i zbiorów. Prowadzone działania współistnieją również z wydarzeniami kulturalnymi, świętami państwowymi.

Dla rodzin z dziećmi, które stanowią kolejną grupę odbiorców, przeznaczone są ponadto weekendowe warsztaty rodzinne do wystaw stałych i czasowych.

Osoby dorosłe stanowią trzecią grupę odbiorców oferty muzealnej (w tym osoby z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, osoby o specjalnych potrzebach). Dla tej grupy obok indywidualnego udziału w wernisażach, wystawach czy wydarzeniach kulturalnych oferowane są tzw. oprowadzania kuratorskie po wystawach stałych i czasowych, także w językach obcych oraz z wykorzystaniem audio przewodników. Ponadto organizowane są warsztaty, m.in. w ramach muzeoterapii (Uważność w Muzeum, Muzeoterapia na stres), wykłady, (np. Niedziela w Muzeum) spotkania i wydarzenia specjalne (koncerty, pokazy, konkursy w tym online.), a także wydawnictwa adresowane do wszystkich grup wiekowych. Prowadzone są także w Muzeum Narodowym, w Muzeum Dialogu Kultur zajęcia z cyku: Zobacz, usłysz poczuj, skierowane do różnych grup wiekowych, poruszające tematykę niepełnosprawności różnego typu oraz wprowadzające język migowy. Zajęcia mają za zadanie przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na dysfunkcje i niepełnosprawności. Realizowany jest równocześnie, bezpłatny, wieloletni projekt Muzeum Bliżej Nas, pozwalający na prowadzenie zajęć edukacyjnych dla osób z niepełnosprawnościami. Program pozwala na skorzystanie przez beneficjentów projektu z całej oferty edukacyjnej muzeum.

Kolejną grupę stanowią seniorzy (w tym także osoby z niepełnosprawnościami), które mogą korzystać z oferty dla dorosłych uzupełnianą o specjalne programy skierowane do osób w wieku 60+ niezrzeszonych w domach seniorów, stowarzyszeniach czy fundacjach.

Ważną grupą odbiorców są profesjonaliści, specjaliści różnych dziedzin, naukowcy, muzealnicy, przewodnicy, studenci kierunków humanistycznych i artystycznych, nauczyciele. Ta grupa może skorzystać ze specjalnych form oprowadzania, warsztatów przeznaczonych dla tego typu odbiorców, konferencji, wykładów, szkoleń. Przykładem są konferencje metodyczne dla nauczycieli z Kuratorium Oświaty w Kielcach współorganizowane przez Muzeum oraz Samorządowy Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia w Kielcach oraz

Świętokrzyskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach. Ponadto w ostatnich latach organizowana jest Konferencja Muzeoterapia, skierowana do muzealników, socjologów, psychologów, lekarzy, osób zaangażowanych w działania na rzecz zagrożonych wykluczeniem, które realizują projekty związane z „otwieraniem kultury” w muzeach w Polsce. Wszystkie te działania będą w najbliższych latach kontynuowane i rozwijane z uwzględnieniem zmieniających się oczekiwań poszczególnych grup odbiorców identyfikowanych przez Muzeum w różnorodnych formach badań publiczności.

Wystawy i działania edukacyjne (stałe i czasowe – harmonogram, źródła finansowania)

W latach 2024-2028 planuję przygotowanie z Zespołem MNKi szeregu wystaw czasowych, których tematyka obejmować będzie obszary zgodne z różnorodnym charakterem poszczególnych oddziałów i wykorzystaniem zasobów i potencjału Muzeum. Najważniejsze z nich to wystawy w głównej siedzibie MNKi, Dawnym Pałacu Biskupów Krakowskich:

- „Pojąć sztukę pańską to sztuka” (2024). Wystawa dla której inspiracją jest twórczość znakomitego polskiego poety i pieśniarza Jacka Kaczmarskiego. W bogatej i różnorodnej twórczości, Kaczmarski wielokrotnie nawiązywał do obrazów mistrzów różnych epok.
- Kolejna to „Sezanie otwórz się, czyli o tym, czego nie widać. Nabytki nowe i nie tylko”, której tematem będą zbiory Muzeum Narodowego w Kielcach. Przede wszystkim te, które na co dzień nie są eksponowane na wystawach stałych, jak również te, które nigdy nie były pokazywane na wystawach czasowych, w tym i nowe nabytki (2024/2025).
- Planowana jest też wystawa zatytułowana „Miłość”, (2025) wpisująca się w cykl ekspozycji muzealnych przygotowywanych przez MNKi poświęconych zagadnieniom głęboko wnikającym w ludzką emocjonalność i jednocześnie z tej emocjonalności wynikającym. Zapoczątkowała go w 2012 roku, wystawa „Czas”, kolejną był „Strach” (2019-2020).
- W roku 2026 planuję realizację wystawy *Powróćmy jak za dawnych lat* to wystawa, której tytuł został zaczerpnięty z piosenki Jerzego Jurandota i Henryka Warsa (1935) i będzie się koncentrować na ukazaniu życia w Polsce w dwudziestoleciu międzywojennym, z naciskiem na sztukę użytkową i elementy wyposażenia wnętrz, plakat oraz fotografię.
- W 2027 roku chciałbym zrealizować wystawę „Konserwacja. Między sztuką a nauką”, której celem będzie przybliżenie pracy konserwatora dzieł sztuki. Bazując na wybranych, najciekawszych i różnorodnych przykładach prac prowadzonych przez Pracownię MNKi pokazany zostanie szeroki zakres problematyki z którym mierzą się konserwatorzy.

- W roku 2028 planowana jest wystawa czasowa „Bliskowschodnie fascynacje. Orient i orientalizm w sztuce”, na której zostaną zaprezentowane obrazy polskich artystów tworzących od czasów romantyzmu do końca XIX stulecia, które poświęcone są tematyce ekscytującego Wschodu.

Także w oddziale MNKi Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku planowane są wystawy, spośród których najważniejsze to:

- 2024 „Piękne i zuchwałe. Polskie araby”,
- 2025 *Konterfekty z XIX wieku, czyli belle époque wg Sienkiewicza*, 2026 *Roma Aeterna – antyczne fascynacje Henryka Sienkiewicza*), 2027 *Rzeczpospolita multikulti*.

W oddziale MNKi Muzeum Stefana Żeromskiego w okresie 2024-2028 przewiduję zmianę scenariusza wystawy stałej oraz w miarę możliwości wystawy czasowe. Jedną z nich jest wystawa *Poza ramami. Literackie inspiracje w grafice. François Villon „Wielki testament” i „Mały testament”*. Wystawa będąca częścią realizowanego od 2021 roku cyklu, w którym prezentowane są ilustracje do arcydzieł literatury światowej.

W Oddziale MNKi Muzeum Dialogu Kultur w okresie 2024-2028 planuje realizację wystaw korespondujących z ideą przewodnią tego oddziału czyli dialogiem międzykulturowym, a wśród nich *Blue-Yellow. Wstęga Nadziei. Ukraina, Wystawę ludowej rzeźby litewskiej ze zbiorów Narodowego Muzeum Sztuki im. M. K. Čiurlionisa w Kownie, Mowa ciała w sztukach plastycznych, Człowiek – Środowisko. Dialog., Pandemia (tytuł roboczy)*

Od scenariuszy wystaw stałych i czasowych oraz charakteru oddziałów i zbiorów uzależniona jest oferta edukacyjna Muzeum Narodowego w Kielcach. Moim zamierzeniem jest aby była ona wsparciem dla szkół i nauczycieli w realizacji podstawy programowej z zakresu nauk humanistycznych na wszystkich poziomach edukacyjnych. W ofercie skierowanej do młodego i dorosłego odbiorcy znajdują się lekcje muzealne, zajęcia edukacyjne i warsztaty, a także koncerty, wykłady, wydarzenia plenerowe. Wśród nich specjalne cykle przeznaczone dla odbiorców indywidualnych, grup zorganizowanych oraz rodzin.

Interdyscyplinarny charakter instytucji pozwala na różnorodność tematyczną działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej. Specyfika każdego z oddziałów, wyrażana poprzez jego historię, zbiory oraz formy upowszechniania, umożliwia odbiorcom w sposób namacalny odkrywać i poszerzać wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego. Poznawać zdarzenia i postaci w oparciu o dzieła sztuki, fakty historyczne oraz wspomnienia.

Celem Muzeum jest dotarcie do jak największej grupy osób i realizacja działalności edukacyjnej i popularyzatorskiej i by te działania zyskały uznanie odbiorców zarówno w wieku

przedszkolnym, szkolnym, jak i wśród studentów oraz seniorów. Dodatkowo chciałbym aby swoją przestrzeń w Muzeum mogły znaleźć także grupy narażone na wykluczenie. Wierzę, że Muzeum to nie tylko dzieła sztuki – eksponaty, ale również niepowtarzalna atmosfera miejsca – przestrzeni, w której można doświadczać wielu wrażeń i emocji, stąd w planach na najbliższe lata znajduje się kontynuacja upowszechniania działań związanych z muzeoterapią. Zamierzam tak kreować działalność edukacyjną, i budować w tym zakresie ofertę, aby każdy gość Muzeum odnalazł w niej to, co jest mu najbliższe, to, co odpowiada jego preferencjom, wrażliwości i oczekiwaniom. Zarówno działania edukacyjne, jak i wystawy czasowe w Muzeum Narodowym finansowane będą z budżetu instytucji oraz środków sponsorskich i w miarę możliwości dotacji celowych.

Działalność naukowa (w tym wydawnicza)

W latach 2024-2028 zamierzam w MNKi kontynuować prace badawcze związane z opracowaniem zbiorów, organizacją wystaw oraz realizacją projektów naukowo-badawczych i popularyzacyjnych. Wyniki tych prac będą upowszechniane podczas konferencji naukowych oraz publikowane w wydawnictwach muzealnych o różnym charakterze począwszy od katalogów zbiorów oraz wystaw, poprzez opracowania monograficzne po artykuły naukowe. Planowana jest kontynuacja wydawania „Rocznika Muzeum Narodowego w Kielcach”, jak również opracowanie spójnej dla wszystkich oddziałów MNKi serii Przewodników. Wśród najważniejszych projektów naukowych planowanych na najbliższe lata znajdują się:

- *Pałac w latach 1918–1939* – zakończenie projektu dotyczącego historii i przemian zespołu pałacowego jako siedziby Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w okresie II Rzeczypospolitej.
- *Opracowanie naukowe i analiza kolekcji rycin zgromadzonych przez Sabinę z Karnickich Morstinową z Kobylnik w latach 1857–1865* – projekt ma na celu ocenę zainteresowań kolekcjonerki, a w szerszym kontekście upodobań kolekcjonerskich w XIX wieku.
- *Aleksandra-Zauszanka Dobrowolska – życie i działalność.*
- *Archiwum rodziny Kornilowiczów* - opracowanie naukowe.
- *Zmiany biologiczne obserwowane w populacji Wiślicy.* Badania prowadzone będą na materiale szkieletowym odkrytym podczas prac archeologicznych na cmentarzu przykościelnym w Wiślicy.
- *Ceramika szlachetna regionu świętokrzyskiego* – kontynuacja projektu, którego pierwszym etapem było pełne opracowanie historii i działalności wytwórni w Ćmielowie oraz kolekcji MNKi.

– *Decorum* – projekt, realizowany przez NIMOZ we współpracy z MKiDN oraz MNW, ma na celu ustalenie przebiegu procesu i skali wypożyczeń muzealiów do dekoracji urzędów i instytucji PRL oraz ekspozytur Związku Sowieckiego w Polsce, które nie zostały zwrócone i ich los pozostaje nieznany.

- *Muzeoterapia* projekt badawczy związany z wykorzystaniem muzeum/wystawy/artefaktu w pracy z osobami o utrudnionym dostępie do kultury, pracy wykorzystującej metody socjoterapeutyczne i psychoterapeutyczne, integruje środowisko, tworząc przestrzeń wymiany myśli i opinii. Jego cel ukierunkowany jest na wzmocnienie powiązań między pracownikami muzeum, edukatorami a lekarzami psychiatrami, psychoterapeutami, psychologami, wspieranie i integrowanie osób zaangażowanych we wprowadzenie zmian i dostosowanie muzeów do nowej socjoterapeutycznej i psychoterapeutycznej funkcji.

Ponadto kontynuowane będą prace związane z naukowym opracowaniem zbiorów kolekcji Muzeum Narodowego w Kielcach:

– kolekcja sztuki współczesnej – *Abstrakcja (1910–2020)*, z zaplanowanym wydaniem katalogu tej części zbiorów Działu Sztuki Współczesnej;

– kolekcja malarstwa polskiego XIX wieku z zaplanowanym wydaniem katalogu tej części zbiorów Działu Malarstwa i Rzeźby;

– kolekcja porcelany i szkielek ze zbiorów Działu Rzemiosła Artystycznego;

– wizerunki maryjne w zbiorach Działu Sztuki Ludowej. Ikonografia przedstawień;

– kolekcja historyczna oraz numizmatyczna – zgodnie z przekazem Narodowego Banku Polskiego;

– *Archiwum Historii Mówionej Muzeum Narodowego w Kielcach* – kontynuacja projektu badawczo-naukowego, w którym pracownicy Muzeum Dialogu Kultur rejestrują, opracowują oraz udostępniają relacje bezpośrednich świadków wydarzeń historycznych, wypowiedzi członków wspólnot religijnych, mniejszości narodowych, etnicznych, przedstawicieli środowisk społecznych i światopoglądowych. Archiwum Historii Mówionej, w nawiązaniu do misji Muzeum Dialogu Kultur, przybliży historię, kulturę i tradycje, podkreślając mnogość i różnorodność poglądów, wyznań i przekonań.

– wszystkie działy merytoryczne będą nadal opracowywać obiekty w MONIE zgodnie z przyjętymi zasadami standaryzacji oraz przygotowywać charakterystyki obiektów z kolekcji działowych na stronę internetową MNKi – katalog online i cykl *Obiekt tygodnia*.

Zarządzanie zbiorami (charakterystyka zbiorów, w tym archiwa i biblioteki, polityka zakupów, wypożyczenia, konserwacja, polityka digitalizacji, re-use, magazynowanie itp.)

Gromadzone w Muzeum Narodowym w Kielcach muzealia to ponad sto tysięcy obiektów rozmieszczonych w działach i oddziałach instytucji. Wszystkie wpisane są do ksiąg inwentarzowych muzealiów oraz posiadają karty naukowe/ewidencyjne. Wśród nich

Dział Malarstwa i Rzeźby: Kolekcja ta liczy blisko 1000 prac znanych i cenionych artystów, które stanowią przegląd rozwoju malarstwa od XVII do XX wieku. Na kolekcję składa się malarstwo zachodnioeuropejskie, mistrzów związanych przede wszystkim ze szkołami włoskimi czy niderlandzkimi oraz malarstwo polskie od XVII do XX w., z liczną grupą portretów staropolskich, pejzaży, malarstwa rodzajowego, martwej natury, scen batalistycznych, przedstawień alegorycznych czy symbolicznych.

Dział Rzemiosła Artystycznego: Kolekcja działu to 4000 zabytków eksponowanych we wnętrzach pałacowych oraz w Galerii Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej, które ilustrują przemiany stylistyczne w sztuce zdobniczej od XVI wieku po XX stulecie. Najliczniejszym zespołem jest kolekcja ceramiki (blisko 1700 obiektów), wśród niej największa w kraju kolekcja ceramiki z najstarszej polskiej wytwórni w Ćmielowie. Ponadto znajdują się tu także niezwykle cenne tkaniny, wśród nich tapiserie z wiodących wytwórni europejskich: w Brukseli, Audenarde i Paryżu.

Dział Rycin: Kolekcja Działu Rycin liczy 3334 obiekty (2725 grafik i 609 rysunków). Zasadniczą część stanowią prace artystów polskich lub obcych działających w Polsce, mniejszą jej część stanowią zbiory grafiki obcej. Grafikę europejską reprezentują ryciny: niemieckie, włoskie, francuskie, angielskie. Najstarsze pochodzą z końca XVI wieku.

Dział Historii: To jedna z najbardziej rozbudowanych kolekcji w Muzeum Narodowym w Kielcach. Składa się z kolekcji: historycznej, numizmatycznej i militariów. Największa jest kolekcja numizmatyczna. Jest ona przeglądem monet, w tym kilku wysokiej klasy, począwszy od czasów Piastów.

Dział Sztuki Współczesnej: Kolekcja działu obejmuje prace artystów, w większości polskich, tworzących w XX i XXI wieku, począwszy od eklektycznie nowoczesnych Formistów. Międzywojnie (1918-1939) reprezentowane jest skromnie, przeważnie przez charakterystyczne wtedy dla całej Europy kierunki klasycyzująco-kolorystyczne, ludowo narodową stylizację, łódzko-warszawską abstrakcyjną awangardę ważną dla światowej sztuki oraz przykłady indywidualnych manier

Dział Historii Naturalnej: Trzonem kolekcji przyrodniczej jest geologia, a w szczególności skamieniałości i minerały. Większość okazów, zgromadzona została przez wybitnego polskiego geologa Jana Czarnockiego (1889-1952). W kolekcji znajdują się cenne muzealia paleontologiczne, w tym również holotypy — okazy wzorcowe gatunków.

Dział Archeologii: Zbiory archeologiczne obecnie liczą około 20.000 zabytków i reprezentują wszystkie epoki pradziejowe począwszy od paleolitu po średniowiecze i czasy nowożytne.

Dział Sztuki Ludowej: Serce kolekcji działu jest malarstwo i rzeźba. Obok prac o treści religijnej, charakterystycznych dla sztuki dawnej, po 1945 roku w twórczości wiejskich artystów, są także prace o tematyce świeckiej: sceny z życia wsi, obrzędy i zwyczaje, wątki legendarno-baśniowe oraz zdarzenia czasu wojny.

Biblioteka muzealna: Księgozbiór zgromadzony w Bibliotece Muzeum Narodowego w Kielcach wynosi ponad 50 tysięcy egzemplarzy materiałów bibliotecznych. Każdego roku wzbogacany jest o kilkaset pozycji, tj. 300-500. Rocznie korzysta z niego około 300 osób (wypożyczając ok. 500 książek, korzystając w czytelni z ok. 1000). Biblioteka posiada katalog alfabetyczny (druków zwartych, czasopism, wydawnictw ciągłych) i systematyczny oraz katalog komputerowy, który rejestruje nowości wydawnicze. Biblioteka ma charakter specjalistyczny i służy, przede wszystkim, jako warsztat pracy do naukowego opracowywania zabytków. Pod tym kątem gromadzony jest księgozbiór, na który składają się książki i czasopisma polskie i zagraniczne, których przedmiotem są dziedziny reprezentowane w zbiorach muzeum, od specjalistycznych bibliografii, encyklopedii, słowników poprzez podręczniki i opracowania z zakresu historii i teorii sztuki, muzealnictwa, ochrony zabytków, konserwacji, archeologii, numizmatyki, historii, historii kultury oraz dziedzin pokrewnych.

Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku: Kolekcja, składająca się na wyposażenie odtworzonego wnętrza letniego domu pisarza, to przede wszystkim rzemiosło artystyczne. Malarstwo reprezentują portrety rodzinne, obrazy będące ilustracjami do utworów Sienkiewicza. Ważną częścią kolekcji są rzeczy osobiste autora *Trylogii* (ubrania, pióra, którymi pisał, fotografie, listy, pamiątki z podróży), a także dokumenty. W kolekcji wyróżniają się dary, adresy i dyplomy wręczone Sienkiewiczowi z okazji 25 — lecia pracy literackiej, fotografia rodzinna, listy oraz rękopisy.

Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego: Do najcenniejszych zbiorów kolekcji należą listy i rękopisy utworów Stefana Żeromskiego. Wśród nich znajduje się 7 rękopisów pisarza, min. *Wierna rzeka*, *Sen o chlebie czy Wszystko i nic* oraz 12 listów Żeromskiego, m.in. do Edmunda Massalskiego, od tłumacza utworów Żeromskiego na język francuski czy do Bogusława Saskiego. Wyróżnikiem są także dokumenty związane z edukacją pisarza (są to świadectwa szkolne, podręczniki z notatkami).

Zarządzanie zbiorami i rozwój kolekcji wpisane są w misję Muzeum Narodowego w Kielcach: *Gromadzić, chronić i eksponować dziedzictwo, być otwartym na współczesność,*

zasługiwać na zachwyty widza. To skłania to stałego wyznaczania priorytetów i kierunku zakupów oraz przyjmowanych darów, tak by poszerzać istniejące i jednorodne kolekcje działowe i stwarzać nowe ścieżki zwiedzania w oparciu o ekspozycje stałe. Właściwie dobrane zbiory, są siłą muzeum i stanowią o jego wartości, a zwartej, przemyślanej kolekcji nie da się zbudować w ciągu kilku lat, stąd mój zamiar kontynuacji wcześniej obranej linii. Kolekcja rozszerzana będzie w oparciu o mocne, stworzone w ubiegłych latach, podwaliny. Priorytetem pozostaje rozszerzanie kolekcji malarstwa, ale w związku z nową aranżacją galerii planowane są także zakupy zabytków rzemiosła artystycznego, których brakuje w ciągu zwiedzania. Poszerzenia, a co za tym idzie uatrakcyjnienia, wymaga także kolekcja prezentowana w Dawnym Pałacu Biskupów Krakowskich – jednym z oddziałów MNKi. W planowanych zakupach na kolejne lata nadal za najważniejsze uważam poszerzanie kolekcji malarstwa oraz rzemiosła artystycznego, których zabytki stanowią podstawę wystaw stałych prezentowanych w *Galerii Malarstwa Polskiego i Europejskiej Sztuki Zdobniczej* oraz we wnętrzach pałacowych

Zarządzanie zbiorami wspomagane jest internetową bazą inwentarzową: MONA wersja „klient-serwer” w której prowadzony jest inwentarz: liczba rekordów ogółem – 93 865 – co stanowi 97,7% całości zbiorów – w tym z dokumentacją wizualną – 26 112, bez dokumentacji wizualnej – 67 201. Zbiory pomocnicze: liczba rekordów ogółem – 9637 – 96,2% całości zbiorów – w tym z dokumentacją wizualną – 2123, bez dokumentacji wizualnej – 7886. W najbliższych latach przewiduję dalsze działania związane z uzupełnianiem rekordów w bazie. Wraz z tym kontynuowany będzie proces digitalizacji - zapewnienia dokumentacji wizualnej kolejnym obiektom z kolekcji i udostępnianie ich w wersji online. Aktualnie liczba obiektów prezentowanych online to 3323.

Zarządzanie zbiorami to także działalność konserwatorska prowadzona przez konserwatorów placówki. Podczas bieżącej działalności, Muzeum zapewni przygotowanym wystawom i obiektom muzealnym monitoring konserwatorski oraz realizację konserwatorskich prac zabezpieczających. Zgodnie z wymogami wszystkie zabytki będą przechowywane i prezentowane w warunkach zgodnych z obowiązującymi normami konserwatorskimi. Obiekty, które nie są prezentowane w salach ekspozycyjnych spoczywają w magazynach, których powierzchnia nie jest wystarczająca stąd wśród wyzwań jak i planowanych inwestycji znalazł się plan powiększenia powierzchni magazynowych.

Zarządzanie instytucją (w tym zasoby ludzkie i struktura organizacji, ewentualne postulowane zmiany, współpraca z organizacjami wspierającymi i związkami zawodowymi,

ewentualny układ zbiorowy – polityka kształtowania płac, zasady komunikacji wewnętrznej, wolontariat)

Muzeum Narodowe w Kielcach jest dojrzałą organizacją o wyraźnie sprecyzowanych celach, stabilnej strukturze organizacyjnej, z wciąż aktualną, nie wymagającą zmiany, misją, stale aktualizowaną strategią rozwoju instytucji oraz rozwoju kolekcji, aktualnym statutem i regulaminami. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania i wskaźniki opracowane zostały zespołowo w konsultacji z właścicielami procesów i ich uczestnikami. Dla wszystkich pracowników są więc jasne, czytelne, akceptowalne oraz dostępne. Dla utrzymania takiego stanu oraz realizacji najważniejszych wyzwań Muzeum, jego rozwoju oraz osiągnięcia postawionych celów zamierzam kontynuować wykorzystanie nowoczesnych metod zarządzania instytucją kultury, w tym utrzymanie systemu zarządzania jakością, zarządzania procesowego i projektowego, wprowadzenie narzędzi informatycznych wspomagających zarządzanie, komunikację i opracowanie zbiorów. Muzeum Narodowe w Kielcach, jako pierwsza w Polsce instytucja muzealna o randze narodowej, skutecznie wdrożyła System Zarządzania Jakością w zakresie gromadzenia, zabezpieczania i eksponowania zbiorów, organizacji wystaw czasowych i wydarzeń artystycznych, a także działalności naukowej, edukacyjnej i wydawniczej. Zarządzanie Jakością oparte było od 2009 roku na Normie Międzynarodowej ISO 9001:2008. W lipcu 2018 roku Muzeum Narodowe w Kielcach utrwaliło system zarządczy poprzez przejście na nową normę ISO 9001:2015. Wprowadzenie Zarządzania Jakością w Muzeum okazało się działaniem przełomowym, które doprowadziło do uregulowania wszystkich procesów funkcjonujących w obszarze merytorycznym i organizacyjnym instytucji. Przyniosło realne korzyści organizacji, podniosło zdolność do stałego dostarczania wyrobów i usług, spełniających oczekiwania odbiorców. Istotą tego typu modelu zarządzania jest ciągłe doskonalenie, dlatego też w kolejnych latach (2024-2028) zamierzam kontynuować zarządzanie instytucją w oparciu o System Zarządzania Jakością wspomagany przez nowoczesne technologie i narzędzia informatyczne, które w miarę możliwości finansowych chciałbym rozwijać i uzupełniać, jak choćby o elektroniczny obieg dokumentów. W perspektywie mogłoby to zmierzać do stworzenia ujednoliconego narzędzia do zarządzania procesowego w muzeum pozwalającego na standaryzację działań w podobnych organizacjach. Zamierzam także utrzymać dotychczasowy model kształtowania kadry Muzeum. Pracownicy MNKi spełniają wymagania prawne dotyczące zajmowania określonych stanowisk w jednostce. Zgodnie z normą ISO 9001 :2015 został określony minimalny poziom kompetencji na danym stanowisku pracy. Na bieżąco monitorowane są efekty pracy poszczególnych pracowników i uwzględniając ich predyspozycje i umiejętności a także efekty

pracy, proponowane są zmiany stanowiskowe i regulacje finansowe. Czytelne zasady motywowania pracowników oraz systemu szkoleń, dostępne w systemie ADONIS, pozwalają na przejrzystość postępowania oraz łączą politykę kadrową z osiąganiem celów organizacji. Pracownicy są motywowani do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, zarówno wizją awansu jak i wiedzą nt. pożądanych umiejętności służących organizacji. Pracownicy dzięki systemowi CRM mają możliwość zgłaszania uwag i sugestii kierownictwu i współpracownikom co wpływa na płynną komunikację wewnętrzną.

Majątek nieruchomy (nieruchomości, status własnościowy, proponowane ew. działania regulacyjne)

Dawny Pałac Biskupów Krakowskich – własność budynków i budowli + wieczyste użytkowanie do 09.07.2092 r. na podstawie Decyzji Wojewody Świętokrzyskiego nr RR.X.7720/1-12/02 z 6.06.2002 r.

Muzeum Dialogu Kultur – tzw. pod Trzema Herbami, znana również jako „Kamienica Tomkiewiczów”, umowa użyczenia z Województwem Świętokrzyskim z 28.06.2001 r. na czas nieoznaczony.

Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach – w skład, którego wchodzi następujące budynki:
- przy ul. Jana Pawła II 8 własność budynków + wieczyste użytkowanie na podstawie umowy Sprzedaży REP. A 21691/2017 z 28.12.2017 r.,

- przy ul. Jana Pawła II 5 – Umowa Użyczenia z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką w Kielcach na czas nieoznaczony

Pałacyk Henryka Sienkiewicza w Oblęgorku – umowa użyczenia z Województwem Świętokrzyskim z 5.02.2003 r. na czas nieoznaczony

Muzeum Archeologiczne w Wiślicy w skład, którego wchodzi dwa budynki:

- Pawilon Archeologiczny - pl. Solny 35 – forma prawna: użytkownik wieczysty wraz z nieodpłatnym przekazaniem prawa własności budowli zgodnie z Aktem Notarialnym z 25.04.2017 r.

- biurowy – własność muzeum na podstawie Umowy Kupna nieruchomości – Repertorium A nr 7637/2018 z 30.10.2018 r.

Obecnie trwają prace mające na celu przekazanie przez Województwo Świętokrzyskie na własność Muzeum budynku Muzeum Archeologicznego w Wiślicy przy pl. Solnym 35. Planuję także podjęcie działań w celu uregulowania własności obiektów będących w użytkowaniu Muzeum na podstawie umów o użyczeniu z Województwem Świętokrzyskim.

Inwestycje (plan ujęty w harmonogram wraz ze źródłami finansowania)

W latach 2024-2028 zamierzam podjąć działania zmierzające do realizacji inwestycji związanych z konserwacją, modernizacją i rozbudową dwóch oddziałów Muzeum Narodowego w Kielcach.

1. Dawny Pałac Biskupów Krakowskich

Tytuł projektu: „Rozbudowa i konserwacja budynków Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w celu zwiększenia potencjału i oddziaływania Muzeum Narodowego w Kielcach”.

Szacunkowy koszt: 80 000 000 zł (netto) 98 400 000 zł (brutto)

Źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

Opis zadania:

Celem projektu będzie zwiększenie wykorzystania potencjału Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach na rzecz wzrostu uczestnictwa społeczeństwa w kulturze w tym osób niepełnosprawnych i wykluczonych. W ramach projektu zostaną przeprowadzone prace konserwatorskie oraz modernizacyjne budynków Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach, których efektem będzie powstanie: pracowni konserwatorskiej z przestrzenią magazynową oraz rampą przeładunkową, pracowni digitalizacji oraz przestrzeni dedykowanej do prowadzenia działań terapeutycznych w ramach programu *Muzeoterapia*.

W ramach projektu zostaną wykonane: prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy obiekcie zabytkowym, tj. Dawnym Pałacu Biskupów Krakowskich – hełmów czterech wież korpusu głównego, elementów dachu, północnej części muru okalającego oraz wzgórza pałacowego od strony południowej, dobudowa przestrzeni przeznaczonej na pracownię konserwatorską wraz z częścią do przechowywania zbiorów, digitalizacji. Ponadto zakup trwałego wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej, w tym edukacji terapeutycznej oraz modernizacja przestrzeni muzealnych.

Dla zadania przygotowywane są ekspertyzy: geotechniczna wzgórza pałacowego oraz konstrukcyjna hełmów czterech wież korpusu głównego Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich, których wyniki posłużą do przygotowania Programu Funkcjonalno-Użytkowego oraz wykonania wielobranżowej dokumentacji budowlanej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę (czas realizacji grudzień 2024). Przygotowanie wniosku aplikacyjnego do czerwca 2025 r. **Czas realizacji projektu:** 2025 - 2028 r.

2. Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach

Tytuł projektu: „Modernizacja budynków Willi Dyrektora Gimnazjum Rządowego w Kielcach wraz ze zmianą użytkowania na Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach oraz zagospodarowaniem terenu”.

Szacunkowy koszt: 25 000 000 zł (netto) 30 750 000 zł (brutto)

Źródło finansowania: Program Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)

Opis zadania:

Celem projektu będzie modernizacja budynków Willi Dyrektora Gimnazjum Rządowego, które zostaną przystosowane do potrzeb Muzeum Stefana Żeromskiego. W roku 2025 przypada setna rocznica śmierci pisarza, będzie to więc doskonały czas na powstanie muzeum prezentującego naczelną ideę głoszone przez literata, m.in. idę społecznej działalności, czy roli inteligencji w podtrzymywaniu świadomości narodowej.

Obecnie muzeum mieści się w części budynku dawnej szkoły, do której uczęszczał Stefan Żeromski i zajmuje dwie sale ekspozycyjne (93 m²) oraz klatkę schodową (63,5 m²). Przestrzenie te nie spełniają obecnie współczesnych standardów muzealnych. Brak sali edukacyjnej, sal wystaw czasowych, miejsca do organizowania konferencji naukowych czy spotkań znacznie ograniczają działalność placówki. Bariery architektoniczne występujące w budynku ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne oraz warunki użytkowania uniemożliwiają lub znacznie utrudniają swobodę ruchu osobom z niepełnosprawnościami. W 2017 roku Muzeum, dzięki wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego zakupiło nowe budynki z przeznaczeniem na poszerzenie działalności oddziału. Efektem projektu będzie powstanie nowoczesnego oddziału przystosowanego do potrzeb wszystkich odbiorców. W czterech budynkach powstaną sale wystawowe, sala edukacyjno-konferencyjna wraz z zapleczem multimedialnym, magazyny zbiorów. Te zabytkowe obiekty wraz z wewnętrznym dziedzińcem położone w kulturowym sercu Kielc będą doskonałym miejscem do organizowania imprez artystyczno-kulturalnych.

Dla zadania wykonano Program Funkcjonalno-Użytkowy, a obecnie Muzeum jest na etapie przygotowania wielobranżowej dokumentacji budowlanej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę (czas realizacji grudzień 2023). Przygotowanie wniosku aplikacyjnego do czerwca 2024 r. Czas realizacji projektu: 2024 - 2026 r.

Komunikacja zewnętrzna (w tym strategia komunikacji, promocja i marketing)

Muzeum Narodowe w Kielcach przez ostatnie piętnaście lat pracowało na wykreowanie wizerunku nowoczesnej, rozwijającej się instytucji, wrażliwej na oczekiwania odbiorców i wpisującej się w obowiązujące standardy organizacyjne, ekspozycyjne, konserwatorskie i

komunikacyjne. Dziś jest postrzegane jako instytucja dostępna i przyjazna dla różnych grup odbiorców: dzieci i dorosłych, seniorów, osób z różnymi dysfunkcjami i niepełnosprawnościami. Wysoko przez odwiedzających muzeum oceniane są przygotowywane ekspozycje i wydawnictwa, dedykowane różnym grupom odbiorców, a przede wszystkim stale rozwijająca się edukacja. Muzeum dostosowało infrastrukturę muzealną, stworzyło bezpieczną przestrzeń spędzania czasu. Wciąż jednak zbyt mało osób łączy Muzeum Narodowe w Kielcach z bardzo cenną, unikatową kolekcją malarstwem, rzemiosłem artystycznym a także kolekcjami budowanymi przez oddziały literackie. Obecnie przyszedł czas na rozwój wizerunku organizacji poprzez upowszechnienie wiedzy o kolekcji i jej randze. Najodpowiedniejszą do tego przestrzenią wydaje się być świat wirtualny, gdyż on pozwala dotrzeć do młodych odbiorców, których muzeum zamierza pozyskać. Realizacja celu zakłada prezentację kolekcji w sieci, stopniową digitalizację, udostępnienie informacji o zbiorach w Wikipedii, publikację on-line przewodników, katalogów, materiałów z roczników. Tak rozumiany cel zakłada dostosowanie mediów informacyjnych strony internetowej, mediów społecznościowych, a także budowę wirtualnej społeczności zgromadzonej wokół Muzeum. W kolejnych latach niezbędna jest też popularyzacja MNKi jako miejsca przyjaznego i otwartego, dla wszystkich grup odbiorców, utrwalenie marki MNKi, stała identyfikacja MNKi z nowoczesnością i atrakcyjnością, promocja oferty muzeum, walorów kulturowych i turystycznych MNKi, turystyka kulturowa, wzrost udziału w rynku muzealniczym, wzrost liczby odwiedzających, personalizacja oferty, kooperacja ze stowarzyszeniami i instytucjami kultury. W tym celu po raz kolejny zostanie już zaktualizowana strategii rozwoju Muzeum obejmująca wszystkie aspekty działalności. (Ostatni dokument tarczy swą aktualność z końcem 2023 roku).

Gospodarka finansowa (struktura przychodów, działalność gospodarcza, plan zwiększenia/utrzymania przychodów)

Muzeum Narodowe w Kielcach swą działalność opiera przede wszystkim na dotacji podmiotowej Organizatorów. W latach 2022 i 2023 odpowiednio wyniosła ona:

Rok 2022

1. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 5.635.034,00 zł,
2. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – 5.966.071,00 zł.

dodatkowo w 2022 roku Muzeum pozyskało środki finansowe z dotacji celowych w wysokości 291.085,00 zł, w tym:

- a) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 186.085,00 zł

- 60.000,00 zł – dotacja celowa na organizację Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Muzeoterapia – Sposób na trudne czasy*,
 - 15.000,00 zł – dotacja celowa na organizację Konferencji *Dziedzictwo i/a emocje. Studium przypadku*,
 - 30.000,00 zł – dotacja celowa na organizację ogólnopolskiej konferencji *Żydowscy obywatele polskich miast i ich żydowskie dziedzictwo. Rok pamięci Żydów kieleckich*,
 - 81.085,00 zł – dotacja celowa na *Wykonanie doraźnego zabezpieczenia muru okalającego Dawny Pałac Biskupów Krakowskich*.
- b) Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – 105.000,00 zł
- 15.000,00 zł – dotacja celowa na organizację ogólnopolskiej konferencji *Żydowscy obywatele polskich miast i ich żydowskie dziedzictwo. Rok pamięci Żydów kieleckich*.
 - 40.000,00 zł – dotacja celowa na organizację koncertu grupy Capella Crakoviensis.
 - 50.000,00 zł - dotacja celowa na *Wykonanie doraźnego zabezpieczenia muru okalającego Dawny Pałac Biskupów Krakowskich*.

Rok 2023

1. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 6.148.729,00 zł,
2. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – 6.970.323,00 zł.

W planie Muzeum na 2023 r. znalazły się też otrzymane na ten rok dotacje celowe, w tym:

- a) Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego – 147.000,00 zł
- 48.000,00 zł – dotacja celowa na *wykonanie ekspertyz dot. Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich i wzgórza pałacowego*,
 - 36.000,00 zł – dotacja celowa na *wykonanie prac zabezpieczających i pielęgnacyjnych zabytkowego drzewostanu w parku otaczającym Pałacyk H. Sienkiewicza w Oblęgorku*,
 - 63.000,00 zł – dotacja celowa na *wykonanie wielobranżowego projektu budowlano-architektonicznego pn. Modernizacja budynków Willi Dyrektora Gimnazjum Rządowego w Kielcach wraz ze zmianą użytkowania na rzecz Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach*.
- b) Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego – 78.000,00 zł
- 15.000,00 zł – dotacja celowa na organizację koncertu *Roztańczony Renesans*
 - 63.000,00 zł – dotacja celowa na *wykonanie wielobranżowego projektu budowlano-architektonicznego pn. Modernizacja budynków Willi Dyrektora Gimnazjum Rządowego w Kielcach wraz ze zmianą użytkowania na rzecz Muzeum Stefana Żeromskiego w Kielcach*

Dodatkowym uzupełnieniem budżetu Muzeum są przychody własne. W roku 2022 wyniosły one 1.605.635,99 w tym:

- 1) sprzedaż biletów – 407.686,08 zł
- 2) sprzedaż usług – 62.928,44 zł
- 3) sprzedaż towarów i wydawnictw – 52.325,46
- 4) najem i dzierżawa – 23.251,69 zł
- 5) reklama i sponsoring – 10.214,22 zł
- 6) pozostałe przychody – 643.350,46 zł
- 7) przychody do wysokości amortyzacji – 405.680,88 zł
- 8) przychody finansowe – 198,76 zł

zaś na rok 2023 zaplanowano je w wysokości 3.125.000,00 zł w tym:

- 1) sprzedaż biletów – plan w wysokości 400.000,00 zł
- 2) sprzedaż usług – plan w wysokości 85.000,00 zł
- 3) sprzedaż towarów i wydawnictw – plan w wysokości 55.000,00
- 4) najem i dzierżawa – plan w wysokości 15.000,00 zł
- 5) reklama i sponsoring – plan w wysokości 210.000,00 zł
- 6) pozostałe przychody – plan w wysokości 690.000,00 zł
- 7) przychody do wysokości amortyzacji – plan w wysokości 1.670.000,00 zł

Zakładam, że w kolejnych latach Muzeum, będzie kontynuować współpracę ze sponsorami, pozyskiwać dodatkowe środki z dotacji celowych na realizację zadań zarówno bieżących (m.in. na realizację corocznie odbywającego się wydarzenia w Muzeum jakim jest organizacja Konferencji *Muzeoterapia*) jak i inwestycyjnych, starać się o zwiększanie dotacji podmiotowych, co konsekwencji zwiększy plan przychodów. W projekcie planu na 2024 r. już znalazły odzwierciedlenie wyższe przychody w tytułu dotacji podmiotowych na ten rok. I tak dotacja podmiotowa z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wynosić 6.284.000,00 zł zaś z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego 8.050.723,00.

Współpraca krajowa i zagraniczna

Muzeum Narodowe w Kielcach nadal będzie utrzymywać współpracę z wieloma muzeami oraz instytucjami kultury i nauki z regionu i całego kraju. Przedmiotem współpracy wzorem lat ubiegłych będzie organizacja wystaw, wypożyczanie zbiorów, wymiana doświadczeń w zakresie działalności muzeów, edukacji, digitalizacji, konserwacji czy realizacji projektów badawczych. Kontynuowana będzie także współpraca Muzeum z różnego typu

organizacjami społecznymi o zasięgu regionalnym i krajowym, działającymi na rzecz kultury, edukacji i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Planowana jest kontynuacja i rozwój współpracy zagranicznej w tym, partnerskiej z Muzeum Novojicinska w Republice Czeskiej, jak również z instytucjami Polonijnymi m.in. Biblioteką Polską w Paryżu w ramach organizacji konferencji naukowej poświęconej Dziedzictwu kulturowemu, czy nawiązanie współpracy z Biblioteką Polską im. I. Domeyki w Buenos Aires, której celem jest organizacja wystawy prac artystów-żołnierzy z okresu II wojny światowej ze zbiorów Biblioteki w Muzeum w Kielcach. Finansowanie współpracy oparte będzie o budżet Muzeum, jak również, w miarę możliwości pozyskane środki celowe.

.....

(data i miejsce, podpis kandydata)

Umowa

w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności Muzeum Narodowego w Kielcach oraz programu jego działania

zawarta w dniu 2023 roku w Warszawie pomiędzy:

Panem prof. dr. hab. Piotrem Glińskim, Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego z siedzibą w Warszawie (00-071), przy ul. Krakowskie Przedmieście 15, zwanym dalej „Ministrem”,

a

Panem prof. dr. hab. Robertem Kotowskim, zamieszkałym w Sandomierzu (27-600), przy ul. Różanej 7, zwanym dalej „Dyrektorem”,

łącznie zwanymi dalej „Stronami”.

Na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 poz.194 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, w związku z planowanym powołaniem dr. hab. Roberta Kotowskiego na stanowisko Dyrektora Muzeum Narodowego w Kielcach, zwanego dalej „Instytucją”, wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod nr RIK 98/2017, Strony *Umowy w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności Muzeum Narodowego w Kielcach oraz programu jego działania*, zwanej dalej „Umową” zgodnie określają warunki organizacyjno - finansowe działalności Instytucji oraz program jej działania na 5-letnią kadencję, tj. od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2028 r.

§ 1.

Instytucja prowadzi działalność kulturalną oraz wykonuje zadania w oparciu o *Umowę w sprawie utworzenia i prowadzenia jako wspólnej instytucji kultury – Muzeum Narodowego w Kielcach*, zawartej dnia 9 grudnia 2016 roku pomiędzy Wiceprezesem Rady Ministrów, Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego a Województwem Świętokrzyskim, zwaną dalej „Umową o utworzeniu i współprowadzeniu Muzeum Narodowego w Kielcach”, Statut Instytucji oraz przepisy prawa powszechnie obowiązującego.

§ 2.

1. Minister i Województwo Świętokrzyskie, zwane dalej „Województwem”, na podstawie przedstawionego przez Dyrektora planu finansowego Instytucji na każdy rok budżetowy objęty Umową, zapewniają Instytucji, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa, środki niezbędne do prowadzenia działalności kulturalnej w każdym roku kalendarzowym, na jaki powołany jest Dyrektor, w kwotach, o których mowa w § 3 Umowy o utworzeniu i współprowadzeniu Muzeum Narodowego w Kielcach, z zastrzeżeniem blokady, o której mowa w ust. 2 oraz czynnikach, o których mowa w § 4 ust. 6 niniejszej Umowy. Wspomniane środki nie stanowią wyłącznego finansowania

Instytucji przez Ministra i Województwo. Niezależnie od przekazanych środków, Minister i Województwo mogą przekazywać dodatkowe środki.

2. W przypadku zagrożenia realizacji ustawy budżetowej i wprowadzenia na podstawie art. 177 i 179 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) blokady planowanych wydatków budżetowych cz. 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Minister może wprowadzić blokadę zaplanowanych na dany rok środków dla Instytucji.

3. Minister zobowiązuje się do przekazywania w transzach środków na bieżącą działalność (dotacja podmiotowa) na podstawie planu przyjętego przez Ministra i złożonego przez Dyrektora zapotrzebowania na środki finansowe.

§ 3.

1. Dyrektor zobowiązany jest do realizacji programu działania Instytucji – „**Program działania Muzeum Narodowego w Kielcach na lata 2024 - 2028**”, stanowiącego załącznik do niniejszej Umowy i będący jej integralną częścią.

2. Program działania Instytucji dotyczy zakresu działalności Instytucji, w tym głównych kierunków rozwoju i planowanych przedsięwzięć.

3. Minister, po zasięgnięciu opinii Województwa, może zgłosić zastrzeżenia do złożonego przez Dyrektora programu działania Instytucji, na podstawie których Strony Umowy dokonają wzajemnych uzgodnień.

4. Dyrektor składa informację z realizacji programu działania Instytucji na koniec każdego roku kalendarzowego trwania kadencji, nie później niż do końca stycznia roku następnego, z zastrzeżeniem, że informację za ostatni rok kadencji wraz ze sprawozdaniem z realizacji wykonania całości programu działania Instytucji składa na miesiąc przed końcem kadencji. Dyrektor przedkłada Ministrowi informacje i sprawozdanie wyłącznie za pośrednictwem dyrektora właściwego departamentu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego sprawującego nadzór nad Instytucją.

5. Dyrektor, do 30 września roku poprzedzającego, przedkłada szczegółowe informacje o planach wdrożenia programu działania Instytucji w następnym roku.

6. Minister akceptuje przedłożone informacje w terminie do końca roku kalendarzowego albo, w przypadku stwierdzenia ich nieprawidłowości lub niekompletności, zwraca je Dyrektorowi do poprawienia lub uzupełnienia, które powinno nastąpić w terminie 7 dni od daty wpływu pisma Ministra do Instytucji.

7. Dyrektor przekazuje Województwu informacje, o jakich mowa w ust. 4 i 5, jednocześnie z ich przekazaniem Ministrowi, w celu umożliwienia zapoznania się z nimi i dokonania oceny realizacji programu działania Instytucji.

8. Jeżeli w terminie do końca roku kalendarzowego Minister nie prześle pisemnych zastrzeżeń do przedłożonych informacji, Dyrektor może uznać, że przedłożone informacje zostały zaakceptowane przez Ministra.

9. Brak realizacji przez Dyrektora programu działania Instytucji albo niepoprawienie lub nieuzupełnienie informacji przez Dyrektora w wyznaczonym terminie może stanowić podstawę do odwołania Dyrektora przez Ministra, z zachowaniem zasad określonych w § 11 ust. 2 Statutu Instytucji.

10. Podjęcie przez Dyrektora dodatkowego zatrudnienia lub zajęć na rzecz innego podmiotu wymaga uzyskania zgody Ministra, o ile dodatkowe zatrudnienie lub zajęcie mogłoby kolidować z wykonywaniem obowiązków Dyrektora lub nosić znamiona działalności konkurencyjnej.

11. Dyrektor, przez całą kadencję na jaką został powołany, zobowiązany jest do dbałości o dobre imię Instytucji.

12. Podejmowanie przez Dyrektora działań wobec Ministra lub Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego godzących w ich dobre imię może zostać uznane za odstąpienie od realizacji Umowy przez Dyrektora i stanowić podstawę do odwołania Dyrektora przez Ministra, z zachowaniem zasad określonych w § 11 ust. 2 Statutu Instytucji.

§ 4.

1. Minister i Województwo sprawują nadzór nad działalnością Instytucji.

2. Dyrektor przekazuje Ministrowi:

- 1) kopie wyników kontroli zewnętrznych w Instytucji (protokołów, sprawozdań pokontrolnych, informacji z kontroli itp.) niezwłocznie po zakończeniu tych kontroli;
- 2) dodatkowe informacje przygotowane na każde żądanie Ministra zgłoszone w ramach nadzoru nad działalnością Instytucji.

3. Na żądanie Ministra Dyrektor umożliwi dokonywanie kontroli działalności w Instytucji.

4. Minister dokonuje oceny pracy Dyrektora, zasięgając w tym celu opinii Województwa. W razie zastrzeżeń co do pracy Dyrektora, Minister może przedstawić pisemne uwagi w terminie do końca kwietnia każdego roku, przekazując je Dyrektorowi.

5. Kryteriami oceny pracy Dyrektora przez Ministra, dotyczącymi efektywności realizacji warunków organizacyjno-finansowych działalności Instytucji oraz realizacji jej programu działania są w szczególności:

- 1) informacje z rocznego etapu realizacji programu działania Instytucji i sprawozdanie dotyczące realizacji całości programu działania Instytucji;
- 2) realizacja obowiązków wynikających z zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2013 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad jednostkami objętymi częścią 24 budżetu państwa (Dz. Urz. MKiDN poz. 43).

6. Minister dokonując oceny pracy Dyrektora bierze pod uwagę czy zaistniała okoliczność, o której mowa w § 2 ust. 2 Umowy, a także czy nastąpiły czynniki ograniczające wysokość dotacji Ministra i środków przekazywanych przez Województwo lub zaburzające płynność finansowania Instytucji przez Ministra, przy czym Dyrektor decyduje o niezbędnych redukcjach działań, które to redukcje oceniane są z punktu widzenia ich wpływu na efektywność realizacji programu działania Instytucji i proporcjonalność wobec zaistniałych ograniczeń.

§ 5.

Niniejsza Umowa obowiązuje od dnia powołania na stanowisko Dyrektora Instytucji do dnia:

- 1) w którym upływa czas na jaki Dyrektor został powołany, lub
- 2) jego odwołania ze stanowiska Dyrektora Instytucji.

§ 6.

1. Zmian niniejszej Umowy dokonuje się w formie pisemnej.

2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej Umowie mają zastosowanie w szczególności przepisy: ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385), ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465), ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2019 poz. 2136), a także ustawy o finansach publicznych i ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.).

3. Spory wynikłe w związku z realizacją Umowy zostaną poddane pod rozstrzygnięcie sądów powszechnych, właściwych ze względu na siedzibę Ministra.

4. Załącznik do niniejszej umowy stanowi klauzula RODO - Wzór informacji przedkładanej osobom, od których zbierane są dane osobowe.

5. Umowa została sporządzona w czterech jednobrzmiących egzemplarzach: dwa dla Dyrektora, dwa dla Ministra.

.....

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

.....

Dyrektor